

# Déli Hírlap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Timișoara, Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-é) 4. Telefonszám: Reggeltől este kilenc óráig 252, azontúl 10 vagy 2-42. Egyes szám ára: 4 lei, Bukarestben 5 lei, Magyarországon 20 filler, Ausztriában 20 garas, Jugoszláviában 2 dinár, Csehszlovákiában 1 Čk. Hirdetések díjazás szerinti.

GAZDASÁGPOLITIKAI  
NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:  
VUCHETICH ENDRE DE

Előfizetési árak: Temesvárott és vidéken házhoz kézbesítve havonként 60 lei, negyedévre 160 lei, félévre 300 lei, egész évre 600 lei. — Külföldön havonként 90 lei, negyedévre 250 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei, postal kézbesítéssel együtt. Állami tisztviselők és nyugdíjasok 20% kedvezményt élveznek.

1928 / SZOMBAT / ÁPRILIS 21

ÁRA 4 LEI / BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIȘOARA, IV. ÉVF. / 98. SZÁM

## Rettenetes

szó az, hogy kamat. Megtanulták rettegését már a háborút követett időkben mindazok, akik rászorultak arra, hogy kölcsön vegyék az uzsorások pénzét. Azoknak az uzsorásoknak a pénzét, akik abból szereztek maguknak hatalmas vagyont és palotákat, hogy a nyomorgó középosztálytól kamat fejében elszedték a kölcsönadott tőke sokszorosát. A kamat volt az a szörny, mely az eladósodás pillanataiban ott terpeszkedett a nyakunkon, szivta a vérünket, megemészte energiánkat és minden erejével tönkre akarta tenni szerencsétlen áldozatát. Ez a törekvése — sajnos — a legtöbb esetben sikerült is. Rengeteg azoknak a száma, akiket a kamat nevű vampir tett tönkre és állított félre az élet útjából. A legtöbb esetben nem is a tőke volt fontos, amivel az adós tartozott hitelezőjének, hanem a velejáró kamat, amely napról-napra nőtt, duzzadt, amíg nemcsak elérte, hanem túllépte a tőke nagyságát és kifizetése az adós részéről teljesen lehetetlenné vált. Először a magántőke helyeződött ki uzsorakamatra és ezzel kényszerítette a bankokat is, hogy a betéti kamatláb emelésével a kihelyezési kamatlábat is emeljék. És lassanként elveszték a lerongyolódó középosztály értékei, melyeket hosszú időközön keresztül véres verejtékkel szereztek. És így hiztak föl az uzsorások milliommókká. A kamat nem kimélt senkit, aki a keze ügyébe került és könyörtelenül kifosztotta áldozatát, ha abban nem volt elég erő, elég szívósság és ellenállási képesség. Így pusztultak el virágzó vállalatok, kereskedők, iparosok, akik a hatalmas kamatterhektől nem tudtak szabadulni. A túl magas kamat kezdett a bankok részére is rossz üzlet lenni és ez volt indítóoka annak az akciónak, mely a kamatláb leszállítását célozta. A bankok nagyrésze azonban nagyon szűkmarku volt és előbb a betétek kamatát akarta leszállítani, hogy ezt kövesse majd a kihelyezési kamatláb alacsonyabb megállapítása. Így azután végeredményben nem sikerült egységes megállapodásra jutni, vagy a megállapodást a gyakorlatban egységesen keresztülvinni. Pedig a pénzintézeteknek egyformán szükségük van a betevőkre és kölcsönöket igénybe vevőkre. A devizakonjunkturák aranjúezi szép napjai leáldoztak és a pénzt ismét becsületesen meg kell dolgoztatni, hogy munkája gyümölcsöt hozzon. A Nemzeti Bankkal folytatott tanácskozások nem hozták meg a kívánt eredményt, mert határozatainak nincs szankciója. Az egyetlen szankciót, a visszleszámlálási hitelek nyújtását, nem alkalmazza. Nem alkalmazza, mert ehhez igazságos bankpolitikára volna szükség.

ség. Amíg azonban a Nemzeti Bank a visszleszámlálási hitelek nyújtásánál nem egyforma mértékkel mér, addig igazságos bankpolitikáról beszélni sem lehet. A kamatkérdés rendezésének egyetlen módja van: a kamat törvényes megrendszabályozása. Magyar-

országban törvényjavaslat készült, amely szerint ezentúl nem szabad többé senkinek évi tíz százaléknál nagyobb kamatot követelni semmiféle kölcsönadott tőke után és aki megszegi ezt a törvényes rendelkezést, arra lesújt a legszigorubb büntetés. Az

uzsoratörvényt kellene életbe léptetni Romániában is. Ezzel egy csapásra megszűnnék a régi idők uzsoraszezója, melynek a gazdasági életben éppen elég elesettje van. A gazdasági élet konszolidációja a kamat konszolidálásával kezdődik.

## Kenyértörésre kerül a dolog a pékek éjjeli munkája miatt, ha törvénnyel hamarosan nem rendezik a kérdést

Temesvár, április 20.

A Romániai Élelmezési Munkások Szövetsége tegnap folytatta a Munkásotthonban kongresszusát. A sajtó szeptember 10-én a közgyűlés rámutatva a sajtó fontosságára elhatározta, hogy ezentúl a szövetség szaklapját, amely eddig havi folyóirat volt, ezentúl havonta kétszer fogják megjelentetni. K r e b s József titkár előterjesztette a vendégiparban behozandó nyolc órai munkaidő kérdését, majd áttért annak a szükségnek a fejtegetésére, hogy megfelelő iskolákkal gondoskodni kell a pincértanoncok szakképzéséről. Hangoztatta annak a szükségességét is, hogy a vendég-

iparból ki kell szorítani a nem szakmunkásokat, akik erős versenytársai a szakmunkásoknak. Ebben a kérdésben memorandumot intéztek egy a murkatgyi miniszterhez, mint az összes illetékes hatóságokhoz. Hosszas vitát provokált ezután a pékmunkások éjjeli munkájának a megszüntetése. Rámutattak arra, hogy ennek elkerülhetetlenségét már a hatóságok is belátták, de ennek dacára ezen a téren még nem történt semmi. Kérni fogják a kormányt, hogy ratiifikálja a pékipari éjjeli munka eltörlésére vonatkozó washingtoni egyezményt, mert ha ez nem történik meg, akkor a munkásság kénytelen lesz ezt a kérdést a maga erejéből ren-

dezni olyképpen, hogy egyszerűen bejelenti, hogy a pékműhelyekben többet nem végez éjszakai munkát. Azok a pincérmunkások, akik nemrég elszakadtak volt az egységes szakszervezettől, a tegnapi kongresszuson szintén részt vettek és ma tárgyalások indulnak meg az iránt, hogyan lehetne az egységet megint helyreállítani.

A kongresszus tagjai tegnap megtekintették a sörgyár telepét, ahol megvendégelték őket. Ma ellátogatnak a Kandia-cukorgyárba és a munkások élelmezésiipari üzemeibe. A tanácskozások befejezése estére várható.

## Megkondult a harang a szófiai székesegyházban önmagától a legutóbbi földrengés alatt, amelynek huszonöt halott áldozata van

Temesvár, április 20.

A Temesvárott is érezhető földrengés, amely tegnapelőtt este vonult végbe. A bukaresti szeizmográf jelzése szerint a földrengés kiindulási pontja és főfészke újra Bulgária volt, ahol tizenöt község házai rombadóttek. A Tebezir-fensík negyven centiméterrel lesüllyedt. A földből hirtelen mintegy száz új forrás tört fel, amelyek elárasztották a vidéket. A földrengés környékén négyezer ember lett hajléktalan. A szerda esti földrengés a Marica völgyében levő Haskovo és a román területen levő Giurgevo közötti vidékeken pusztított leg-erősebben. Helyenkint a földben egy méter széles szakadékok keletkeztek. Bukarestben este 9 óra 25 perckor volt a földrengés érezhető és hatvan másodpercig tartott. A csillagászati obszervatorium megállapítása szerint a földrengés központja Tráciában volt. A főváros lakossága különösen a külvárosokban az utcára menekült. A bolgár hírek hatása alatt az emberek nagy pánik vett erőt. Az operában és a nemzeti színházban a nézők az utcára futottak, amikor a földrengést érezték. Hasonlóképpen történt szá-

mos vendéglőben és kávéházban. Román területen különösebb károkat a földrengés nem okozott.

Szófiából érkezett legújabb távirat szerint a szerda esti földrengés Bulgáriában mérhetetlen károkat okozott. Az ország déli részével a közlekedés teljesen megszakadt.

A földrengés különösen nagy pusztítást okozott Filipopoliszban, ahol a pályaudvar, a tiszti kaszinó és a dohánygyár épülete romba dőlt. A földrengést tűz követte, amely ugyancsak nagyobb károkat okozott. A sebesültek száma ezen a vidéken száz, a halottaké pedig tíz. Stara-Zagorában hatalmas pánik fogta el a lakosságot, amely a földrengés elől a mezőkre menekült és az erős felhőszakadás ellenére ott töltötte az egész éjszakát. A többi helyeken a földrengés okozta kár már kisebb. Filipopoliszban szerdáról csütörtökre virradóra az éjszaka folyamán harminc rengést érezték.

Szófiában a nagy székesegyház harangja a földrengés következtében önmagától szólalt meg, ami a rémületet még csak fokozta.

A katasztrófális erejű földrengés tegnap is éreztette hatását, mert Filipopoliszban tegnap délelőtt ismét több

ház összedült. A halottak száma ekkor már huszonötre emelkedett. Szófiából tegnap délután négy órakor az a távirati értesítés érkezett, hogy Filipopolisz városában a villamosmű és a mezőgazdasági iskola épülete tegnap délelőtt szintén rombadólt. Sadovoban a Marica folyó hidja és a Papasni állomás teljesen tönkrement. Cirpanban számos ember az izgalom következtében megőrült. A gyász és rémület mindenfelé leírhatatlan.

Bukaresti tudományos körök kijelentették a Rador tudósítójának, hogy a legutóbbi földrengések központja Tráciában van.

Ezek a rengések csak lokális jelentőségűek voltak és nem jelentenek veszélyt Romániára nézve is, ahol a rengések visszahatását érezték csak.

A közönségnek tehát aggodalomra nincsen oka.

Nyugtalan a föld másfelé is. Peruban tegnap irtózatossá erejű földrengés pusztított, amely alkalommal a beomló házak negyven indiánust maguk alá temettek. Olahea városban a földrengésnek négy halottja és husz sebesültje van.

# Spórolási fagyhullám vonul végig a Resica-művek birodalmán, ahol az alkalmazottak dideregnek a ridegség miatt

Temesvár, április 20.

Két esztendő előtt a Resica-művek igazgatósága egy új ellenőrzési osztályt létesített. Három tisztviselőt szemeltek ki erre a célra, akiknek azt tették feladatává, hogy a Resica-művek telepeit sorra járják, mindenütt váratlanul és előzetes bejelentés nélkül jelenjenek és vizsgálják felül egy az anyagszámadásokat, mint pedig a bérlajstromokat és egyéb vagyoni ügyeket. Ennek a permanens ellenőrzési osztálynak előírták, hogy a legnagyobb kíméletlenséggel és szigorúsággal járjon el és

nehogy az ellenőrző osztály tagjait bármi társadalmi, vagy baráti kapcsolat munkájában befolyásolja, a vezérigazgatóság úgy intézkedett, hogy a három tisztviselőt Resicáról Temesvárra helyezték át.

Ez meg is történt. A tisztviselők közül kettőnek saját háza volt, az egyik eladta a házát, a másik pedig tíz esztendőre bérbe adta azt. A harmadik megszokott, kényelmes és évek óta használt lakását hagyta oda. Temesvárott mindháromnak pompás lakást szerzett a Resica-művek igazgatósága.

A permanens bizottság meg is kezdte működését, még pedig teljesen a vezérigazgatóság intencióinak megfelelően. Szinte repültek és váratlanul termettek hol Resicán, hol Boksánban, hol Aninán, Stájerlakon, vagy pedig a hatalmas vállalat egyéb telepein. Némely helyen egy héten kétszer is megjelentek, csak hogy a meglepetés annál nagyobb legyen. Minden apróságot kifogásoltak, minden kicsiséget meghányóltak. Jelentéseik, melyeket a vezérigazgatóságnak tettek, erélyesek voltak és még talált formahibák miatt is gyakran kemény megintéseket, sőt fegyelmi büntetéseket hoztak egyes tisztviselőknek.

Két esztendő alatt a bizottság három tagja teljesen népszerűtlenné vált az óriási vállalat valamennyi alkalmazottja előtt.

A kis országnak beillő Resica-művek területén bárhová is mentek, nem fogadták őket rokonszenvvel és még legjobb és legrégebb barátaik is elpártoltak tőlük. Azonban a lelkiismeretük nyugodt volt, mert úgy teljesítették a kötelességüket, amint azt nekik a szabályzat előírta.

Most aztán kellemetlen meglepetés érte az ellenőrző bizottság három tagját. Közölték velük, hogy a szolgálat érdekében rövidesen visszahelyezik őket Temesvárról Resicára. A vezérigazgatóság ugyanis arra a meggyőződésre jutott, hogy ellenőrző munkájukat könnyebben és gyorsabban végezhetik, ha Resicán tartózkodnak állandóan, ahonnan különben a többi kraszói községekben levő telepeket is jobban lehet elérni. Eltekintve attól, hogy a három ellenőrző tisztviselő szigorúsága miatt ugyszólván minden társadalmi érintkezésből Resicán ki volna zárva, nagy csapást jelent számukra az, hogy Resicán nem vár rájuk megfelelő lakás.

Ebben a gyárvárosban ugyanis még mindig óriási a lakásínség és a három tisztviselővel — akik annak idején odahagyták resicai ri-

lakásukat, melyeket most nem foglaltak el újból — közölték, hogy munkáslakásokat fognak számukra kijutítani.

Az ellenőrző bizottság tagjai memorandummal fordultak a bukaresti vezérigazgatósághoz, amelyet arra kérnek, hogy rendelkezését változtassa meg. Erre azonban aligha van kilátás, mert az ellenőrző bizottságnak Temesvárról való elköltözésénél köz-

rejátszik az is, hogy most, amikor Temesvár a székhelye, tagjainak minden kiszálláskor teljes napidíj jár, ha pedig Resicán lesznek, úgy ez a napidíj elmarad és a Resicáról történő kiszálláskor a szomszédos községekbe, csak fél napidíj jár. A Resica-műveknél most fagyos takarékosági hullám uralkodik és így az ellenőrző bizottság tagjainak kevés a reménye, hogy megmaradhatnak Temesvárott.

## Szerbbánsági románok

husz év óta nem tanulhatnak, mert  
nincs iskolájuk

Nagybeeskerek, ápr. 19.

Szinte hihetetlennek hangzik az a hír, hogy van egy község a Vajdaságban, a valamikor gazdag Bánságban, ahol

husz év óta nincs tanítás, nincs iskola, a falu gyermekei a sötét tudatlanságban nőnek fel

és legfeljebb önszorgalmukból jutnak el a betűvetés ismeretéig. Jankahidnak hívják azt a román lakosságú szerbbánsági községet, ahol husz év óta nincsen elemi iskola.

A háboru előtti években történt, hogy egy zivatáros őszi napon tűz pusztított a községben és a tűz elhamvasztotta a község elemi iskoláját. Mozgalom indult meg az iskola felépítésére, a tervek is már elkészültek, a diszesnek tervezett épületből azonban nem lett valóság, mert a közbejött háborus évek kitölték az építke-

zéseket. A forradalom utáni évek sem voltak alkalmasak az iskola felépítésére és így esett meg, hogy 1928-at is elérte a község lakossága, anélkül, hogy iskolaépülethez, hajlékhoz juttathatta volna az elemi tudományok ismeret nélkül feleseperedő román fiukat és leányokat.

Nemrégiben komoly akció indult az iskola felépítésére és a mozgalom ezuttal sikerrel is kecsegtetett.

A község vezetősége kölesön utján előteremtette a diszes iskolaépület felépítéséhez szükséges összeget és rövidesen felépül az iskola, amely husz év mulasztásait van hivatva pótolni. Az előjáróság az építkezési megbízást már kiadta, az iskolai berendezés beszerzésére árlejtést irt ki, úgy hogy most már remélhetően mi sem fogja akadályozni az új elemi iskola megnyitását.

## Új ügyvédek

kerültek a temesvári kamara kötele-  
kébe izgalmas ülés után

Temesvár, április 20.

A temesvári ügyvédi kamara választmánya tegnap délután Cigareanu Liviusz dr. kamarai dékán elnöklété mellett rendkívül izgalmas ülést tartott. A kamara és a személyn tudvalevőleg az ügyvédtörvényt olyképp módosította, hogy mindazok az erdélyi és bánsági ügyvédjelöltek, akik két éves joggyakorlattal bírnak, az ügyvédi vizsga mellőzésével rendes ügyvédeknek felveendőek. A törvény kihirdetése után a temesvári ügyvédi kamaránál több mint husz ügyvédjelölt kérte ügyvédként való felvételét. Az ügyvédjelölteket illetőleg kétféle nézet alakult ki. Az egyik szerint minden ügyvédjelölt bejegyezhető ügyvédként, aki igazolja a két éves joggyakorlatot, a másik vélemény szerint azonban csak azok, akik a törvény életbe léptetése alkalmával is be voltak jegyezve és így igazolnak két éves joggyakorlatot. Ez a két nézet harcolt tegnap egymással az ügyvédi kamara választmányi ülésén. Végül közel két

órás vita után a választmány szótöbbséggel úgy döntött, hogy mindazokat, akik két évi joggyakorlattal rendelkeznek, tekintet nélkül arra, hogy azt megszakították és esetleg más pályán is voltak, ügyvédeknek jegyzendők be. A döntés alapján a következő ügyvédjelölteket vették fel végleges ügyvédeknek a temesvári kamara kötelekébe: Boldurean Pál, Czigler Gottfried dr., Bánfalvy Zsigmond dr., Goldstein Ede, Agadisanu Remusz dr., Mezin Aurél dr., Bihari József dr., Beck Béla dr., Dogariu Virgil, aki Erdélyben és a Bánságban ezt a küzdelmet bevezette és akinek érdeme az 1907. évi törvénynek a kiterjesztése, Takács Endre dr., Bonnerth Rudolf dr., Stroica Oktavian dr., Páll György dr., Nicora György, Windbacher György dr., Csendes Ferenc dr., Lindner Jenő dr. és Abelsberg Alfréd dr. A választmány döntését a választmány egyes tagjai a felelősségi tanács-hoz megfellebbezték.

## !! NINCS TÖBBÉ LAKÁSHIÁNY !!

Eladunk építettünk Ház- és villafelkeket

1-2 szobás beköltözhető új téglaházakat 5-6 évi házakat 500-600 lei heti lefizetésre. :: heti 300 lei törlesztésre.

:: lefizetésre. :: építési anyag is részlete. Tel: 11-03

KARDOSIELEP intézőségénél. Házát lakbérrel lefizeti. 564

## KLEIN VERA

Mozgásművészeti iskola  
Ritmikus és testarányosító torna -- Ritmika -- Mozgástechnika -- Mozgásművészet gyermekek és felnőttek részére -- Beiratás naponta délután  
4-7 óráig

TEMESVÁR,  
Hunyadi-u. és Dom-tér sarok  
(Volt Wendt-kávéház.) (1021)

## WEISZ és GÖTTER

„KÜHNE“ géplerakat

TIMISOARA Str. Bratianu (Uri-u.) 1a

Bánati képviselő: az „Eber“-féle  
igékékben  
Gebrüder Eberhard, Ulm aD  
ekegyárból.

A Deutsch-Donauländischen Waren-  
austausch A.-G.  
eladási helye Temesvárott.

Vetőgépek Eber-ekék Szénakaszalók  
Morzsolók Eber-ekék Kötők

Nagy raktár kaszálók és kötők  
tartalék részleiből 19

## Meghívó!

Magán- vagy üzleti ügyek  
beni utazások alkalmával

Budapesten

a legkellemebb otthont  
nyújtja a legelőnyösebb  
feltételek mellett a keleti  
pályaudvar érkezési olda-  
lával szemben levő

## GRAND HOTEL PARK

nagyszálló

BUDAPEST VIII, Baross-tér 10

mert

20% engedményt kap

mint ezen lap előfizetője  
olcsó szobaárainkból

10% engedményt kap

olcsó éttermi árainkból.  
(Kifűző házi konyha).

5 pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert  
gyalag átjöhét egy perc  
alatt a pályaudvarról.

Nálunk otthon érzi magát!!

Elsőrendű kiszolgálás,  
szigorúan családi jelleg,

Saját érdeke

ezen előnyök folytán, hogy  
okvetlen nálunk szálljon  
meg. Előz tes szoba-meg-  
rendelés ajánlatos. (563)

# Váltóláz és malária

## terjesztői a szunyogok, amelyek elleni védekezésre hív fel a városi főorvos

Temesvár, április 20.

Prostean Oktáv dr. városi tisztifőorvos a Déli Hírlap munkatársa előtt nyilatkozott a város közegészségügyi állapotairól. Ilyenkor tavasz elején — mondotta a főorvos — rendszerint nagyobb mértékben szoktak fellépni a különböző fertőző betegségek, ami részint a nyirkos időjárásnak az eredménye, részint a talajbéli különböző kigőzölgéseknek. Temesvár valamikor mozsaras terület volt és dacára a sok feltöltésnek és kiszáritásnak, a talaj még mindig nem a legegészségesebb. Annál örvedetesebb azonban, hogy mindennek dacára.

Temesvár közegészségügyi állapota kedvezőnek mondhatók, ami annak tulajdonítható, hogy a hatóságok mindig idejében és pontosan tartják be a különböző egészségügyi rendeleteket és utasításokat. Járványos betegségek jelenleg alig van Temesvárott. Így például vörheny két gyógyuló eset van, amelyek már régibb kelteűek és a múlt héten újabb vörhenybetegedés nem volt. A múlt héten volt egy gyermekhűdési eset, azonban a gyermek most már teljesen egészséges. Két kanyarós beteg van, az egyik megbetegedés ezen a héten történt. Orbános beteg négy, fültömirigyes pedig öt van kezelés alatt. A múlt hét végén volt két diftériás beteg, de most már mindkető egészséges. Bányahimlős beteg egy hét előtt még egy volt a város területén, azóta az is meggyógyult.

Járványos betegség következtében az elmúlt héten mindössze egy halálozás történt és pedig tetanusz következtében.

A múlt esztendőben ilyenkor mindenemű járványos betegségből számos eset volt Temesvárott, a mai betegálmány pedig egy százezer lakosú városban elenyésző.

A főorvos azután rámutatott arra a veszedelemre, amelyet a melegebb időjárás bekövetkeztével a legyek és szunyogok okozhatnak. Ezek ugyanis sokféle betegségnek a hordozói és terjesztői. Éppen azért a legyeket és szunyogokat nemcsak pusztítani kell, hanem megakadályozni azokat a járványos betegségek átvitelében. A legyek különösen szeretnek a szemétre, továbbá rothadó élelmiszerekre, romló gyümölcsre és piszokra rászállani, ahonnan aztán baktériumokat szednek fel és azokat ráviszik az ételekre, vagy pedig akként okoznak betegséget, hogy megcsipik az embert.

Nem szabad sehol nyitott szemetet tartani. Konyhában és éléskamrában a meleg idő beköszönésével az ételeket

elfödve kell tartani. A főorvosi hivatal szigorú rendeletet ad ki, amelyben meghagyja, hogy az élelmiszerekben a különböző élelmiszereket üvegbúra, vagy pedig organtin alatt tartásuk, hogy azokat így megvédelmezzék a legyektől. Tanácsos a lakásokat és üzleteket légyfogóval felszerelni, hogy ezzel apasszuk a le-

gyek számát. Ezenkívül szólni fog a rendelet a szunyogok elleni védekezés módjairól is. A szunyog terjesztő ugyanis a váltólázt és a maláriát, amelyekben Európában évente átlag száz millió ember betegszik meg. Ebből is látszik, hogy az apró szunyog milyen veszedelmes és hogy mennyire kell tőle óvakodni.

## Évekig kinozták

### a bestiális szülők gyermeküket, aki vadállathoz hasonló szörnyeteggé változott

Nagyszombat, ápr. 19.

Bestiális büntényről rántotta le a leplet névtelen feljelentés. Vendelik József és felesége kilenc éves Szerafin nevű lányukat éveken keresztül kegyetlenül kinozták, éhez-tették úgy, hogy a szerencsétlen gyermek egészen elállatiasodott. A névtelen feljelentés alapján a Vöröskereszt Egylet vezetősége elment Vendelikék lakására, ahol borzalmas látvány tárult eléje. Az elzárt szobában az asztal lábához kötözve, szétszaggatott ruhában, összekuszált, gondozatlan hajjal, piszkos testtel, egy vadállathoz hasonló szörnyeteggé pillantott meg, aki nem volt más, mint Vendelikék 9 éves Szerafin leánya. A lány a zsenge gyermekora óta tartó veréstől és kínzástól annyira visszamaradt fejlődésében, hogy teste idomtalan alakká nőtt ki magát. Hasa borzasztóan fel volt puffadva, kezei és lábai pedig a sok kínzástól egészen elasztikusá váltak s hátra lehetett esavarni, anélkül, hogy a gyermeknek ez már fájt volna.

A Vöröskereszt vezetősége nyomban intézkedett, hogy a szerencsétlen kislány a megyei kórházba kerüljön. Itt az orvosok megvizsgálták és megállapították, hogy a sok kínzástól és éheztetéstől súlyos belső sérüléseket is szenvedett és belső szervein kelésk-től származó sebek vannak. A kis Szerafint meg fogják operálni és teljes felépüléséig a kórházban marad, azután pedig az árvaházban fogják felnevelni. A bestiális szülőket letartóztatták.

## A magyar ellenzék

### ujságírókat kíván a diplomáciai sajtó szolgálatába állítani

Budapest, április 19.

A magyar parlamentben tegnap kezdték tárgyalni a külügyi költségvetést. Való külügyminiszter nagy beszédben hangoztatta, hogy Magyarország és Románia között a viszony kialakulása, illetve javulása két akadályba ütközik. Az egyik a kisebbségi kérdés, a másik a román-magyar birtokper. Ennek ellenére azonban Magyarország nem adja fel a reményt, hogy Romániával is sikerülni fog a függő kérdéseket elintézní és a Magyarország által óhajtott szomszédi helyzet javulását elérni. A többi állammal a viszony kielégítő és különösen Angliával és Olaszországgal szemben a legbarátságosabb érzelmek töltik el Magyarországot. Angliának köszönheti az ország, hogy oly gyorsan tudott gazdaságilag talpra állani, Olaszország pedig minden jogos kérelmét Magyarországnak teljes erejével támogatta.

Magyarország nem hálátlan azokkal szemben, akik érdekeit szolgálták és a hála érzelmek töltik el különösen Angliával és Olaszországgal szemben.

Magyarország külpolitikájának célja a béke fentartása és ezt igyekszik külpolitikájával szolgálni. A szomszédos államokkal a viszony szintén szívélyes és reméli, hogy ez a szívélyes viszony az idők folyamán valódi benső barátsággá fejlődhetik. Magyarország ezen idő bekövetkeztét őszintén óhajtja és kívánja. Beszéde végén kérte a külügyi költségvetés elfogadását. Ezután visszautasította Nagy Emil képviselőnek az egyik lapban Zichy-Rubidó Iván báró londoni magyar követ elleni támadását. Kijelentette, hogy nem felel meg a valóságnak az sem, hogy Zichy-Rubidó az angol újságírókkal nem tartana fenn elég intenzív érintkezést. Csak elismeréssel lehet a londoni követ érdemeiről megemlékezni. A külügyi költségvetés részletes tárgyalásánál Pakots József kijelentette, hogy az ellenzék szívesen venne tudomásul akármilyen nagy költségvetés, ha a külügyi szolgálat megfelelően működne. Azután kritizálta a külföldi magyar követek tájékozottságát, agilitását, képességeit. Az ellenzék kijelenti, hogy hajlandó a legnagyobb áldozatokat is hozni, de a mai viszo-

nyoknak megfelelő fokozottabb tevékenységet követel a diplomáciától.

Végül azt a kívánságát fejezte ki, hogy kiváló magyar újságírókat alkalmazzanak sajtóaffaséknak.

A képviselőház azután részleteiben is elfogadta a külügyi költségvetést, majd áttértek a belügyi tárcára. Farkas István sürgette, hogy rendezzék az állampolgárság kérdését azok számára, akik annak idején elmulasztották az optálást.

## Pofozkodni

### akart két magyar képviselő

Budapest, április 19.

Rassay Károly a demokrata párt elnöke és Fábian Béla képviselő között a képviselőház folyosóján lo-vagias affér keletkezett. Rassay Sándor Pállal vitatkozott, kifogásolván azt, hogy Sándor Pál helyteleníti a fővárosi obstrukciót. A vitába beleszólt Fábian is, mire Rassay rászólt: — Nem szeretem, ha olyanok érdeklődnek, akik igazgatósági stállu-mokra vágyódnak!

Fábian visszavágott:

— Aki ezt állítja rólam, az hazudik!

Rassay Fábiannak ugrott, hogy inzultálja, azonban Bródy Ernő közbevetette magát és megakadályozta a botrányt. Rassay Baracs Marcell és Sándor Pál, Fábian Hajdu Marcellt és Bródy Ernőt nevezte meg segédeikül.

## Súlyos gyanu

### egy fiatal asszony halála körül

Temesvár, április 20.

Három hónap előtt Perjámoson meghalt Neff Ferenc dr. perjámosi ügyvéd fiatal felesége. Most a temesvári ügyészséghez bizalmas feljelentés érkezett, amely szerint az asszony műtéti beavatkozás után hunyt el. A beavatkozás ugyanis nem sikerült, vérmérgezés támadt és ez okozta a fiatal asszony halálát. Seciureanu vezető-ügyész a feljelentés kézhezvétele után tanukihallgatásokat eszközölt. Azoknak az adatai szerint azonban eddig csupán mende-mondáról van szó. Az egyik tanu szerint egy orvos adott volna ama nézetének kifejezést, hogy Neff Ferencné halálát abortus idézte elő. A vezetőügyészhez érkezett feljelentés nem mutat arra rá, hogy a műtéti beavatkozást ki végezte. Seciureanu vezetőügyész folytatja a nyomozást, további tanukihallgatásokat eszközöl és azok eredményétől függ, vajjon szükségesnek mutatkozik-e a holttest exhumálása. Amennyiben a vezetőügyész elrendelné az exhumálást és boncolást, úgy Jonascu vizsgálóbíróval együtt személyesen száll ki a helyszínére.

## Publicațiune.

De la licitații contra falitului Béla Fiatska rămânând diferite obiecte și anume cuptoare de fert, părete de sticlă pentru birou, tablouri, stative pentru tablouri, rame, covoare, vitrină, obiecte de argint, perdele, binocluri, coșari, porcelanuri și diferite mobile, în baza hotărârei Consiliului de Faliment aceste obiecte se vor vinde prin oferte în scris, închise, adresate dlui Iosif Gabriel, avocat în Timișoara până la 25 Aprilie a. c. Obiectele se pot vedea la 21 Aprilie d. a. de la 4-6 în localul „Athe-neum” Palatul Whitehouse. Consiliul nu e legat de oferte.

Dr. Octavian Crișmariu, curatorul masei falimentare

1034



# Hirek

## Gyermek a Tavaszban

Zuhanó Nap-kedv, már megint eső-  
[dállak!

Május-szag: bujj be, bujj be póru-  
[somba!

Trouvilleban most ping-pong-t üt egy  
[asszony!

Teher-tavas vérembe és husomba!

Szemem tükrében: Április, a részeg.

Sors, vagy korbács: ilyenkor sose ver  
[meg!

S csak állok, s tudom: tavasszal baj  
[nem érhet, —

Mert testvérek a Tavasz és a Gyermek!

Ilyenkor rólam fáradt évek hullanak.

A napsugárt vér-rózsaszinre festem!

S a könnyű szélben, mint a gólyahír —

Az ég alatt: csak megremeg a testem.  
(1928.)

Fekete Tivadar.

## A humor

üde virágai azok, melyeket az önkén-  
telen, illetve öntudatlan humor neve  
alatt ismernek. Ezek közé tartozik az  
ugynevezett kaszárnyahumor, mely  
rendszerint vaskosabb, és az iskolai  
humor, mely naivitásával kacajra  
késztet. A londoni University Corres-  
pondent az alábbi osokrot állította  
össze angol iskoláslányok dolgozatai-  
ból:

— A greenwichi délkör a greenwi-  
chi csillagvizsgáló legnagyobb lát-  
csöve.

— A nap sohasem megy le a brit bi-  
rodalomban, mert a brit birodalom  
keleten fekszik, a nap pedig mindig  
nyugaton megy le.

— A hadügyminiszter az a pap, aki  
a kaszárnyákban a katonáknak prédikál.

— Szenvedő ige az, ha a személy,  
maga a szenvedő; például: engem sze-  
retnek.

— Shakespeare az az ember, aki  
Windsorban élt a vig nőkkel.

— Szakszervezet alatt azt a helyet  
értjük, ahová a munkás akkor megy,  
ha munkából elbocsátották.

— Szovjetnek azt a kendőt nevezik,  
melyet a pincérek használnak.

— Mária királyné hazaérkezett. Bu-  
karestből jelentik: Mária özvegy ki-  
rályné ma Konstanóába érkezik,  
ahonnan autón Balcicba megy. A ki-  
rályné szombaton különvonattal érke-  
zik a fővárosba.

— Georgevici főpolgármester  
a fővárosban. Georgevici Lu-  
cián dr. főpolgármester hétfőn Bu-  
karestbe utazik. A főpolgármester a  
városi költségvetés jóváhagyását sür-  
geti ki a fővárosban és magával  
viszi a régenstanácsnál, illetve a kor-  
mánynál leendő jóváhagyás végett a  
május tizenharmadiki színház-felava-  
tási ünnepély részletes programját.

— Szent György napja. A görög ke-  
leti román egyház hétfőn, április 23-án  
üli meg Szent György lovag napját,  
amely országos ünnep. Ezen a napon  
általános munkaszünet van, az üzle-  
tek zárva maradnak, a gyárakban nem  
dolgoznak és a lapok sem jelennek meg.  
Másnap, április 24-én tartják meg a  
katolikusok és reformátusok Szent  
György napját. Ettől a naptól kezdve  
a templomokban reggel hat óra helyett  
már öt óra harangoznak, este hét he-  
lyett csak nyolckor. Ettől a naptól  
fogva a kapukat reggel öt órakor nyit-  
ják és este tíz órakor zárják.

A MAGYAR PÁRT VIDÉKI  
SZERVEZKEDÉSE. A Magyar Párt  
temestorontáli megyei tagozatának  
vezetősége vasárnap, április 22-én  
folytatja a vidéki tagozatok ujjaszer-  
vezését. Vasárnap Ujmosnicán, Giro-  
dán, Medvesen, Ötvösdön és Ujszente-  
sen lesznek szervezkedő és tisztújító  
közgyűlések.

— Brătianu miniszterelnök visszatér  
Bukarestbe. Bukarestből jelentik:  
Brătianu Vintila miniszterelnök  
mihaesti birtokáról hétfőn érkezik  
vissza a fővárosba.

— Temesvári származású tiszt  
kitüntetés. Budapestről jelentik:  
Horthy kormányzó Köhler Ernő  
örnagyt a konstantinápolyi magyar  
követség mellé attasénak nevezte ki.  
Köhler temesvári származású és isko-  
lái is itt végezte. Szülei a torontál-  
megyei Macedónia községben élnek.  
Apósa Fülöp Béla dr. volt magyar  
szénátor, a nővére pedig Mechner  
Lajos akadémiai festő felesége.

— Gyulák ünneplése. Az erzsébet-  
városi magyarság szerdán este barát-  
ságos összejövetelt tartott és ebből az  
alkalomból meleg ünneplésben része-  
sítette Gyula keresztnevű tagjait, akik  
a közeli napokban ülték meg névnap-  
jukat. Gyula János dr. szeretettel  
köszöntötte fel Szappanos Gyulát,  
az erzsébetvárosi magyar párti tago-  
zat elnökét, akinek érdemeit méltatta,  
majd melegen szölt Holló Gyula ko-  
vácsmesterről, Wild Gyula mérnök-  
ről, Sárga Gyula gyógyszerészről és  
Reichardt Gyula kárpitósról, akik  
valamennyien az erzsébetvárosi ma-  
gyar társadalom értékes tagjai. Az  
ünneplés kedélyes hangulatban az éj-  
féli órákig tartott.

Tavaszi ajándékok nagy választék-  
ban megérkeztek Dénes és Pol-  
lák cégnél. Főüzlet: Gyárváros An-  
drásy-ut. Flókküzlet: Belváros Mercu-  
tca. Cégtulajdonos: Dénes Vilmos

— A román magyarság társasva-  
cso-  
rája. A román magyarság április 22-  
én, vasárnap este nyolc órakor a Ko-  
vács-féle vendéglőben társasvacsorát  
rendez. A társasvacso-  
ra célja, hogy  
Rónac magyarsága az összejövetel ál-  
tal egymást jobban megismerhesse és  
a testvériségi érzést egymás iránt táplál-  
jalja.

— Autó elütött egy munkást. Az  
Elit-kávéház előtt a 943. számú autó,  
amelyet Neumann János vezetett,  
elütötte Vanciu János munkást, aki  
jelentéktelen horzsolást szenvedett az  
arcán. Neumann a sérült fiatalembert  
a Bánáti-szanatóriumba vitte.

\* Jégszekrények, fagyaltgépek,  
emalle- és alumínium konyhaedények  
leszállított áron kaphatók Scherter  
Ottó vaskereskedésében, Timisoara,  
Belváros.

NEM KÖT MAGYARORSZÁG  
KATONAI KONVENCIÓT. Budapest-  
ről jelentik: Egyes lapokban hírek  
terjedtek el arról, hogy Magyarország  
más államokkal kötendő katonai kon-  
venció érdekében tárgyal. Valkó kül-  
ügyminiszter kijelentette, hogy ezek  
a hírek teljesen komolytalanok,  
mert egyrészt Magyarország kis had-  
sereget tart, másrészt pedig olyan ál-  
lammal, amelynek nincsen hadserege,  
senki nem szándékozik katonai kon-  
venciót kötni.

— Megszökött egy hitvesgyilkos asz-  
szony. Nagybeeskerekéről jelentik: A  
nagybeeskereki ügyészség azzal gya-  
nusította Vukován Drága asszonyt,  
hogy férjét arzénal megmérgezte.  
Az asszonyt letartóztatták, utóbb azon-  
ban az országos vegyvizsgáló állomás  
jelentéséig, amelynek az eksz-  
humált holttest belső részeit vegy-  
vizsgálás végett elküldötték Belgrád-  
ba, szabadon engedték. Most megérke-  
zett a jelentés, amelyből kitűnik, hogy  
az asszony valóban megmérgezte az  
urát. Mire azonban Vukován Drágát  
le akarták tartóztatni, aki tudta, hogy  
halálos ítélet vár rá, megszökött Ju-  
goszláviából. A csendőrség megállá-  
pította, hogy a férjgyilkos asszony  
Romániába szökött. Tartózkodási he-  
lye eddig ismeretlen.

\* Rakettek és lapdák legolcsóbb be-  
szerzési helye Kecskeméti-cég,  
Temesvár, Weisz-palota.

FONTOS, HOGY A KORMÁNY MEG-  
LEGYEN ELÉGEDVE. Bukarestből  
jelentik: A múlt héten az az örvendé-  
tes hír terjedt el Temesváro-  
t, hogy Nedeanu temesvári pénzügyi admi-  
nistrátort Temesvárról Sepsiszent-  
györgyre helyezték át. Simionescu  
pénzügyi államtitkár ezt a hírt most  
megcáfolta és kijelentette, hogy Nedea-  
nuval teljesen meg van elégedve és  
nem gondol áthelyezésére.

— Megtalálták az eltűnt aradi ügyvéd  
hulláját. Aradról jelentik: A Maros  
Szemlak község határában egy közép-  
koru férfi hulláját vetette a partra.  
Az esetről a szemlái csendőrség azon-  
nal jelentést tett az aradi ügyészség-  
nek. Valószínű, hogy a három hét  
előtt nyomtalanul eltűnt Bauer  
Felix dr. aradi ügyvéd holttestét  
vette a víz partra. A hullát az agnosz-  
kálás után felboncolják a halál oka-  
nak megállapítása végett.

\* Zsuzsi Lloyd-sori büfféjében négy-  
fogásos ebéd kenyérral és kiszolgálás-  
sal 35 lei. Naponta frissen csapolt sör.  
Azonkívül 50 leles menü következő ét-  
lappal: Keménymag leves, babfőze-  
lék füstölt oldalassal, sertéskaraj bur-  
gonyával és salátával, diós metélt.

VASÁRNAP ÉRKEZIK A BRE-  
MEN NEWYORKBA. Newyorkból je-  
lentik: Köhl és Hühnefeld pilóták  
Greenly Islandból táviratot küldtek  
Walker newyorki polgármesternek,  
akivel közölték, hogy néhány napon  
belül repülőgéppel Newyorkba ér-  
keznek. A német repülőgép után most  
egy francia pilóta is megkísérli átre-  
pülni az Atlanti óceánt. Az illető a hi-  
res Bleriot fia, aki az apja gyárában  
készült repülőgéppel akarja az óceánt  
átrepülni. A Bremen testvérgépe  
Junkers Herta pilótánál vezetésével  
tegnap Greenly Islandra repült. Ennek  
a gépnek a propellerét átszerelik a  
Bremenre, amely vasárnap Newyork-  
ba érkezik, ahol fogadtatására nagy  
előkészületeket tesznek. Köhl kapitány  
felesége tegnap Brémába érkezett, ahol  
nagy lelkesedéssel fogadták. Köhlné  
hajóra szállott, hogy Newyorkba utaz-  
zék a férjéhez. Londonban Fritzmur-  
rice ir őrnagy felesége ugyanerre a  
hajóra száll és a két asszony együtt  
utazik Amerikába.

A Havaia mulatt trió az ő eredeti  
és rendkívül érdekes zene, ének- és  
táncprodukcióikkal napról-napra tö-  
megesebben vonza a publikumot a  
Royal kávéházba. Ezt a szenzációt ne  
mulassza senki megtekinteni. Éjfél  
után 1 órakor a bárban játszó táncra  
a legremekőbb angol zenét.

— A természettudományi kongressz-  
usról jelentik: A romániai természet-  
barátok egyesülete által rendezett első  
országos természettudományi kongressz-  
us tegnap délután nyílt meg a ko-  
lozsvári egyetem aulájában. A kon-  
gresszuson Románia minden részéből  
számos tudós és tanár jelent meg.  
Anghelescu közoktatásügyi mi-  
niszter nyitotta meg tegnap délután  
öt órakor a kongresszust, aki Lepa-  
data kultuszminiszterrel együtt jött  
el erre az alkalomra Kolozsvárra. A ta-  
nácskozáskor legnagyobb része az or-  
szág földrajzának és florájának tanul-  
mányozásában merült ki. Kiemelkedő  
tárgya a kongresszusnak ama módszer  
megbeszélése, amely szerint az elemi  
és középiskolákban a természettudomá-  
nyokat tanítják. A kongresszus szombaton ér-  
véget.

— A Lloyd Taverna uri közönsége  
örjási érdeklődéssel nézi végig Rizzi és  
Dick Doretyt erakrobata mutatvá-  
nyait és a Windsor-duó eredeti Párisi  
apacs és gyermekek az utcán című  
táncát.

## Tömegcikkék

faáruban olcsón és jól  
készülnek

Dóczy Arpád faárugyárában

Timisoara—Rónac, Strada Dr. Marinescu 10.  
(Allami iskola mellett) 425

## Ritka alkalom!

Erdély legszebb, legnívósabb  
kultúrkönyve!

A legnagyobb írók munkáit csak most veheti meg.

Itt vágja le és még ma küldje be!

|   |   |
|---|---|
| RENDELŐ-JEGY.<br>SZIGETHY JÓZSEF<br>szekészítő<br>CLUJ-Kolozsvár, Kereszt-ú. 2.<br>Zenei-Művészeti és Irodalmi<br>Dekameron szerkesztősége. | Alulírottan megrendelem az 1928. évi<br>Zenei-Művészeti és Irodalmi Dekameront<br>500.— (ötszáz) lei árban, mely összeget postautal-<br>ványon — bank útján jelen rendeléssel beküldöttem.<br>Kelt 1928 _____ hó _____ nap. |
|   | A rendelő neve: _____   |
|   | Foglalkozása: _____   |
|   | Pontos lakása: _____  |
|   | Az album árusítva nem lesz!   |

Itt vágja le és még ma küldje be!

## Ha szép akar lenni,

használjon KULKA-féle  
liliom-tejkrémet, liliom-  
tejszappant, liliompu-  
dert, 3 színben. Kapható  
kizárólag KULKA Erail városi  
gyógyszertárában, a „Fekete Sas-  
hoz”, I., Szentgyörgy-tér.

3—4 szobás

## modern lakást

keresek. Ajánlatokat kérek  
a kiadóba „Megfelelő  
bér” jellegére. 1035

**A LUGOSI LIBERALISOK UJ VEZETŐI.** Lugosról jelentik: A lugosi liberális pártszervezet most tartotta tisztújító közgyűlését. A Popovici György dr. főesperes elhalálzásával megüresedett elnöki tisztségre Vidu János országos zenevezérfelügyelőt választották meg, a hírneves Vidu-korus vezetőjét. Alelnökök Gindu Kornél dr. és Mircu Vazul dr. lettek. Titkár Curutinu Viktor és Frentiu Viktor. A választmányba a következők kerültek: Liuba Kornél, Petrovici Miklós dr., Zvoreanu nyugalmazott ezredes, Jigorea Miklós, Dragomir István, Georgescu Miklós, Daminescu dr., Otrisu Porfir, Simu Traján, Buciu Konstantin, Jorga Sándor, Jucu Konstantin, Preda Demeter és Voichescu Péter.

— **Összenőtt lábu torzszülött.** A Fehér Kereszt-kórházban egy asszony különös gyermeknek adott életet. Az időelött született gyermeknek a két lába teljesen összenőtt egyetlen lábbá, amelynek azonban tíz ujja van. Azonkívül a gyermeknek nincsenek alsó karjai, hanem kezei a könyökből nőttek ki. Az orvosok azt hiszik, hogy a szerencsétlen csöppség nem marad életben.

\* **Külföldi casha szövegek nagy választékban beérkeztek** Dénes és Pollák céghez. Főüzlet Gyárvaros, Andrassy-ut. Fióközllet Belváros, Mercy-utca.

— **Tejrazzia az Erzsébetvárosban.** Tegnap reggel a szomszédos községekből Temesvár-Erzsébetvárosba vezető utakat elállították a rendőrség emberei és a falvakból tejet szállító asszonyokat és férfiakat bekísérték az erzsébetvárosi telekbiroságra. Bánfi István dr. kerületi orvos tejrazziát tartott. A több száz liter megvizsgált tejből nagyon csekély mennyiség volt csak kifogástalan minőségű. Igen sok lefőlözött és még több vizezett tejet hoztak be a városba. Az emberi szervezetre értéktelen, vagy ártalmas tejet piros festékkel denaturalizálták, az árusok ellen pedig megindították a rendőrbírói eljárást.

**TITULESCU LEMONDÁSA ÉS BETEGSÉGE.** Bukarestből jelentik: Illetékes kormányfórrásból a Rador felhatalmazást nyert több lap ama hírének megcáfolására, hogy Titulescu külügyminiszter lemondott, vagy ilyen irányu szándékát nyilvánította volna. A külügyminiszter betegen fekszik ugyan Genfben és nem hagyhatja el a várost, azonban folytatja munkáját és irányítja külpolitikánkat. Titulescu már betegen utazott Genfbe Románia érdekében megvédésére és betegsége ellenére is állandóan dolgozik.

— **Motorsolnokon indul az óceán.** Párisból jelentik: Voronov tanár menyé, aki vakmerő bravurjai révén már sokat beszéltett magáról, most újabban arra határozta el magát, hogy motorsolnokon utazza át az óceánt. Az ir partvidékről akar szertartolni és reméli, hogy hatvan óra alatt eljut Newyorkba.

— **A lakástörvény és magyarázata** a következő helyeken kapható: A Belvárosban: Galambos könyvkereskedés, Moravetz könyvkereskedés, Légrady könyvkereskedés, Fenyo könyvkereskedés. Lóbl könyvkereskedés, Arzenovits dohánvtáza, Lakbélők Védőegyesülete (Mercy-ut. 3.), a Józsefvárosban: Pollák Károly könyvkereskedésében, Scudier-tér 3. sz. és Ungár Pál könyvkereskedésében, Küttl-tér, továbbá az összes hírlapárnsító bódékban és a Déli Hírlap rikkancsainál.

**AZ UJ LAKBÉRLETI TÖRVÉNY és magyarázata külön füzetben mindenütt kapható.**

# A modell

Irta: Baillehache grófnő

José Ybarnegoyen tehetséges szobrász volt. Ezt otthon fedezte fel a falujában, amikor fába faragta ki a falu legöregebb emberét, azután az udvarukon szaladgáló híres kakast, még később pedig a porban hentergő gyermekeket.

Párisba került, bohémá lett, elvesztette melegfényű déli arcborét és megtanulta, hogy mi az a nyomorúság.

Gyakran eljárt egy tánchelyiségre, amely műterméhez közel volt. Szép fiu volt és úgy táncolt, mint egy faun. Nem erőltették, hogy fizessen. Itt ismerkedett meg Dominikával, aki az Operában a növendékosztályban táncolt. Beleszeretett és csak azt kérte tőle, hogy mindig nézhesse a táncát.

Ettől kezdve gyakran találkoztak és Dominika azt hitte, hogy a menyországban van.

Nagyon szerették egymást. Egy napon José azt mondta:

— Nika, ugy foglak megmintázni, amint lábujjhegyen állsz.

— De José, nem tudok olyan soká spiccelni!

A fiu rábeszélésére mégis megtette. Ugy libbent be a műterembe, csak egy fátyolba burkoltan, rózsásan és mezellenül, mint az álom. Lábujjhegyre állt, másik lába mintha kecsesen hátravetett fejét kereste volna, két karja csodálatos ivben hajlott a levegőben.

— Felséges!

Egy másodpercig bírta, a másodikban nehezére esett, a harmadikban talpra kellett állnia:

— Nem megy tovább.

— Muszáj mégegyszer!

**MANIU GYULA TEMESVÁROTT.** Bukarestből jelentik: Maniu Gyula a nemzeti parasztpárt vezére minden valószínűség szerint szombaton este Temesvárra utazik, ahová vasárnap érkezik meg. Maniu Gyula temesvári útja kapcsolatban áll a gyulafehérvári kongresszus munkájának megkezdésével. Maniu Gyula temesvári pártívei ünnepélyes fogadtatásban kívánják részesíteni.

— **Segélyt kérő hajó.** Londonból táviratozzák: Honoluluban rádiójeleket fogtak fel, melyekkel az Asiatic Prince nevű motorhajó segélyt kér. A hívó jelek későbbben teljesen megszűntek és a hajónak nyoma veszett. Az Asiatic Prince hatezerhatszázharminenég tonna és értéke másfél millió font.

— **Az aszói erdő titka.** Budapestről jelentik: Megirtuk, hogy Beketov Mátyás cirkuszigazgató mintegy két hét előtt eltávozott hazulról és családjának levelet küldött, amelyben bejelenti, hogy öngyilkos lesz. Sok kutatás után most megtalálták hulláját az aszói erdőben. Beketov megmérgezte magát. Fia, aki Aszódra utazott, agnoszkálta atyját.

És a csasi szerelmes lány megcsinálta mégegyszer, még ötször, még huszonötször, mindaddig, amig minden oldalról le tudta fotografálni José, hogy megcsinálhassa a szobrot.

Gyönyörű volt. Légies, csodás, mint ha el akart volna repülni, hiszen csak egy parányi láb, parányi lábujja kapcsolta a földhöz. De a műteremben hideg volt és a leányt fátyolán kívül csak az eljövendő siker tüze melegítette.

— Érzem: most jön felém a siker, — mondta a férfi.

A leány napról-napra fogyott, de boldogan mosolygott.

Azután jött a kiállítás és a minden várakozást fölülmuló nagy siker. José egyszerre a legnagyobbak közé emelkedett. A verniszázás napján Dominika már erősen köhögött. Mégis eljött a műterembe, hogy együtt ebédeljenek. A kiállítás helyiségében a szobrást bemutatatták száz előkelő urnak, akik díjakról, érmeokről, muzeumokról és megrendelésekről beszéltek neki. Nem gondolt a leányra, aki elveszett a tömegben.

Másnap levelet kapott:

— Drágám, nagyon beteg vagyok, gyere el, látogass meg.

De nem ment el. Megrendelői jöttek és néhány hét múlva eljegyezte magát.

A menyasszonya egyszer azt mondta a híres »spiccelő táncosnő«-ről:

— Nagyon szép lehetett a modell, szép és kecses.

A fiu elpirult.

— Nem volt éppen csunya. De nagyon idealizáltam.

— **Milliókat ittak el két nap alatt.** Moszkvából jelentik: A görög keleti húsvéti ünnepek alatt az alkoholfogyasztás óriási volt. A hatóságok megállapítása szerint a szovjet egész területén hozzávetőlegesen huszonnöle millió rubel értékű alkoholt fogyasztottak, ebből egyedül Moszkvában nyole milliót adtak ki. A rendőrök az utcákon ezerötszáz embert fogdostak össze, akik közül huszonötven alkoholfogyasztás következtében meghaltak.

— **Tragikus házassági háromszög.** Vágújhelyről jelentik: Bizik István körjegyző felesége hosszabb idő óta megcsalta urát a jegyzői iroda Prohászka nevű irnokával. Tegnap este Bizik vadászatról a szokottnál korábban érkezett haza és feleségét a legbizalmasabb együttlétben találta Prohászkaival. Bizik olyan dühbe jött, hogy lekapta válláról vadászfegyverét és a szerelmes irnokot agyonlőtte. A hűtlen feleség hiányos öltözkézésben az ablakon át menekült el, hogy életét megmentse. Bizik önként jelentkezett a csendőrségen.

— **A Déli Hírlap Budapestben** állandóan olvasható a Park-szálloda kávéházában, VIII. Baross-tér 10.

**IRÁNYZAT: SZILÁRDABB, MINT VALAHA.** Bukarestből jelentik: Illetékes helyen megcáfolják a Curentul ama legújabb jelentését, hogy a kormány aggódik Olaszország titkos megállapodásai miatt egy új kisántántra vonatkozólag. A kormány semmi miatt nincsen megriadva és nem foglalkozik koholmányokkal, sem olyan politikai tervekkel, amelyek csak a fantáziában léteznek. A közvéleményt nemcsak ezekkel a hírekkel szórakoztatják, hanem a kormány helyzetének megindásáról is közölnék lapjelentéseket. Illetékes helyen hangsúlyozzák, hogy a kormány helyzete jelenleg szilárdabb, mint valaha.

— **Sulyos brutalitás királyi tanuk** előtt. Koppenhágából jelentik: A belga királyi pár koppenhágai látogatása alkalmával kinos incidens játszódott le. Egy dán újság női riportere arra kérte a bakteorológiai intézet igazgatóját, engedje meg neki, hogy a vendégeknek az intézetbe való belépéséről fényképfelvételt készítessen. Az igazgatóság ezt szigorúan megtiltotta, a riporterkisasszony azonban ennek dacára mégis fényképezett. Az igazgató ezen annyira feldühödött, hogy a kisasszonyt az öklével ütötte le. Az ütés olyan erős volt, hogy a riporterkisasszony a földön elterült és a mentőknek a kórházba kellett szállítania. A jelenetnek tanuja volt egy a belga, mint a dán királyné.

**MINDEN KÉTSÉGET KIZÁR az új lakástörvény pontos szövege és magyarázata, mely mindenütt kapható.**

— **Zsidó nemzeti szövetség** alakult Bukovinában. Csernovicből jelentik: Mayer Ebner dr. a bukovinai zsidóság vezére legutóbb kongresszusra hívta össze a bukovinai zsidóságot. A kongresszuson hatszáz kiküldött vett részt. A gyűlésen Mayer dr. nagy beszédet tartott, amelynek folyamán képpen a kongresszus elhatározta a bukovinai zsidóságot. A kongresszuson hatszáz kiküldött vett részt. A gyűlésen Mayer dr. nagy beszédet tartott, amelynek folyamán képpen a kongresszus elhatározta a bukovinai zsidóságot. A kongresszuson hatszáz kiküldött vett részt.

**LAKÓK ÉS HAZIURAK ERDEKE,** hogy az új lakástörvényt jól megismerjék. Ezt szolgálja az a füzet, mely a lakástörvényt és magyarázatát tartalmazza és mindenütt kapható.

— **Temesi állomás Babes dr. nevére.** A vasutigazgatóság a Temesvár-lippai vonal mentén fekvő Temesuják állomás nevére Dr. Babes állomásra keresztelte. A Babes család régi bántási familia, egyik tagja kiváló egyháztudós volt, fia Babes Viktor dr. pedig európai hírű bakterológus, aki év előtt Bukarestben halt meg. Csupán az állomást keresztelték át, de a szintiszta német község neve továbbra is Naidorf maradt.

— **Eliélték az olaszliszka rabbi fiát.** Budapestről jelentik: Irtunk tavaly a nagyszabású pénzhamisításról, amelynek főtettese Weingarten Jeromos volt, az olaszliszka rabbi fia. Weingarten Jeromos Bécsbe szökött, de elfogták és hazahozták. A törvényszék most vont a felelősségre magyar és csehszlovák bankjegyek hamisításáért. Két évi fogházra ítélték.

— **Magyarországon létesült az első európai tenisziskola.** Budapestről jelentik: A magyar teniszszövetség fenhatósága alatt a Margitszigeten felépült az első európai tenisziskola.

— **Zendülő fegyencek.** Bukarestből jelentik: A kényszermunkára ítélt fegyencek között Ocnele-Maren verekedés támadt, amely annyira elfajult, hogy az öröknek fegyverrel kellett közbelépni és a verekedő fegyenceket ártalmatlanná tenni. A zendülésnek egy halott és több sulyos sebesült áldozata van.

**GRAND HOTEL** teljesen átalakítva, új berendezéssel és butorokkal újra megnyitott

BUKAREST, Calea Victoriei 11.

250 szoba, fürdőszoba, állandó meleg és hideg víz, központi fűtés, telefon a szobákban, hall, olvasó- és íróterem, bar, fodrász, páncélszekrény stb.

**Szobák 200 leitől kezdve**

## Színház

**Ladányi jubilaris előadása.** Ladányi Imre, akinek színészi karrierje huszonöt év előtt Temesvárról indult ki és aki annyi nagyszerű szerepben mutatkozott be a temesvári közönségnek, most, huszonöt év után, Temesvárott jubilál. Georgevici Lucián dr. főpolgármester és Tomescu Demeter a krajovai nemzeti színház igazgatója készséggel engedték át egy estére a színházat, hogy így is dokumentálják a művészetnek határokat és fajokat nem ismerő egységét és közösségét. Ladányi Imre április huszonötödikén, szerdán este tartja jubilaris előadását. Ez alkalommal Ladányi egyik legragyogóbb, nagy drámai teljesítményt kívánó szerepét játssza el Bernstein Henry Sámson című darabjában. Évek óta nem került színre ez a nagyszerű drámai termék a temesvári színpadon és így a jubileumon kívül ez is érdekességet kölcsönöz az előadásnak. A darab fő női szerepét Márkus Rózsa játssza, mellette háttér szerep jutott Lázár Hildának, Gergelynek és Jodinak. A darabról a próbák már folynak és így kiforrott, művészi előadásban lesz része a közönségnek. Ladányi Imre a magyar színművészet berkeiben becsülettel és tisztességgel eltöltött huszonöt osztendeje megérdemli a temesvári közönség elismerését. Jegyeket a legközelebbi napokban árusít a színházi pénztár.

**A Magyar Nőegylet Blaha-estje.** A Temesvári Magyar Nőegylet — mint azt már megirtuk — Blaha Lujza emlékének egy estét kíván szentelni. Ez az est a városi színházban lesz május végén később meghatározandó napon. Előadásra kerül a Piros bugyellaris című három felvonásos népszínmű, amelyben Blaha Lujza egykori szerepét Mevorach né — Bartkó Etus fogja alakítani.

**Liliumfi.** Szigligeti Ede 3 felvonásos vígjátékát fogja április hó 22-én délután 5 órakor és este 8 órakor bemutatni a józsefvárosi római katolikus egyházközség műkedvelői gárdája a katolikus elemi fiúiskola előadási termében. Ezen klasszikus értékű magyar vígjátékban a szerepeket Cziáky Babi, Schilling Mici, Ragányi Vica, Miklós Paula, Magyarka Rózi, Magyarka Mátyás, Novaesek Adolf, Fodor Mátyás, Bauer György, Kamaráth József, Cziáky József, Cziáky Dániel és Sauer Bertti fogják játszani.

**Zsidó iránydráma előadása Temesvárott.** A temesvári Aviva-Barisszia alakulatba tömörült zsidó ifjúság nagy művészi feladat megoldására vállalkozott. A zsidó fiatalság lelkes műkedvelői gárdája április huszonegyedikén, szombaton este kilenc órai kezdettel a zsidó liceum tornatermében színrehozza Nordau Miksa dr., a nemrég elhunyt kiváló zsidó író és esztéta, az új zsidó mozgalmak egyik örökemlékű harcosának Dr. Kohn című iránydrámáját. A Dr. Kohn színházátala óriási feladatot jelent a zsidó fiatalság műkedvelői részére. A Dr. Kohn próbái Bakos László rendezésében már hónapok óta folynak és tegnap este tartották meg a főpróbát. Az ember szinte elfelejtette, hogy műkedvelőkkel áll szemközt. A hosszú hónapok óta tartó fáradságnak meglesz jutalma, mert a Dr. Kohn előadása valóban művészi élménynek ígérkezik. A nagy érdeklődésre való tekintettel a jegyeket elővételben árúsítják és azok a Zsidó Nemzeti Szövetség irodájában Mercy-utca 2, valamint a józsefvárosi Color festékkereskedésben kaphatók.

Muzsikus Ferkó. Az Erzsébetvárosi Polgári Kör dalárdája szombaton este, vasárnap pedig délután és este a Novotny-féle teremben színrehozza Zerkovitz Emilnek Muzsikus Ferkó című operettjét. A címszerepét Baum János játssza, a fő női szerepben pedig Holló Mariska lép fel. Rajtuk kívül fellépnek még Kunes Irén, Tomics Sándor, Klein Árpád, Kleits István,

Dorn Sándor, Gálfy Ede és Héber György.

**Falurossza.** A gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egyesület szombat este és vasárnap délután a Tigris-utca 6. szám alatt levő helyiségében színrehozza a Falurossza című népszínművet. Az egyes nagyobb szerepeket Berger Lóci, Mészáros Juliska, Leitner Ily, Kopácska Pál, Péter János, Megyery József és László Miklós játsszák.

## Közgazdaság

### A vasut és automobil konkurrenciája nagyarányú utépitésre készletli Magyarországot

Budapest, április 19.

A statisztika kimutatása szerint a Magyarországon átranzitált áruk mennyisége az utóbbi évtized kezdetén határozott csökkenést, majd stagnálást mutatott. Ennek oka nem utolsó sorban azokban a tarifa-egyezményekben keresendő, melyekbe az országot körülvevő szomszédos államok vasutársaságai léptek. Jórészt azért is a magyar kormány újabbán oly utalózat kiepitését határozta el, mely lehetővé teszi, hogy a jövőben a most mind nagyobb tömegekben teherautóknak szállított áruk a legrovidebb utvonalon, vagyis Magyarországon keresztül vehessék útjukat. Az automobil és a vasut konkurrenciája vetődik itt fel, amelyet a magyar illetékesek az ország és főképpen Budapest tranzit jelentőségé-

nek fejlesztésére kívánnak hasznosítani. A Bécs - budapesti országot kiepitése még ez évben kezdetét veszi és több mint száz millió pengőre tehető az az összeg, amelyet a magyar kormány a további utépitések céljára szentelt. Kapcsolatban a kormány ezen beruházási programjával az április 28-án megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár rendezés általános ipari bemutatóján kívül külön csoportot szervez többek között az utépitési szakmák részére is. A csoportban az érdekelte teljes magyar iparon kívül számos külföldi gép- és utépitő vállalat is részt vesz. A Magyar Mérnök és Építész Egylet viszont utági nagy értekezletet tart a vásárral egyidőben, melynek kapcsán a legkiválóbb szakférfiak bevonásával értékes előadásorozatot is tart

**Alaptalan feljelentés egy temesvári bank ellen.** Az elmúlt napokban több lap hirdott Wiener Mór dr. ügyvédnek egy feljelentéséről, mely azzal vádolta a Temesvári Hitelbankot, hogy 45.000 lei betétjét nem hajlandó kifizetni. A bank igazgatósága az ügyészségnél igazolta, hogy Wiener két év előtt 45.000 leit helyezett el az intézetnél azzai, hogy ebből az összegből 30.000 lei Zampa Ferenc mérnököt illeti Ugyanekkor Zampa a banknál 30.000 leies kölcsönt kért és a Wienertől járó

betétet három részletben fedezet gyanánt cedálta a Temesvári Hitelbanknak. Ez az akció a Wiener-féle betétet 15.000 leire csökkentette. Ezt az összeget Wienernek rendelkezésére is bocsátotta a bank, de az ügyvéd az egészet követelve, megette feljelentését. Az ügyészség a bizonyítékok alapján a feljelentést mint alaptalan elutasította. Ezzel megállapítást nyert, hogy a bank korrektségéhez és megbízhatóságához kétség nem fér.

## Művészet

**Mozart-ünnepély.** Poysai József zenetanár tanítványaival április 22-án 6 órakor este a zeneiskolában két zongorán Mozart-ünnepélyt rendez. Műsorok Löblnél és az esti pénztárnál.

Schubert emlékhangverseny a színházban. A Zenebarátok Társasága e hó harmincadikán Schubert emlékének áldoz, amikor a centennáriumi al-

kalmából a színházban hangversenyt rendez műveiből. A műsor fénypontja kétségtelenül Steiner Ferenc bécsi kamararénekes fellépte, aki Schubert dalköltészetének leghivatottabb tolmácsolója. Steinernek Temesvárott ugyanaz lesz a műsora, mint Bécsben a nagy Schubert-ünnepélyen. Az érdeklődés oly nagy a hangverseny iránt, hogy a tagoknak ajánlatos jegyeiket mielőbb kiváltani. A jegyárúsítás különben kizárólag a színházi pénztárnál történik.

## Meghívás

a Lánegyár R.-T. 1928. évi április 27-én, déiben 12 órakor a Leszámitoló-bank R.-T. helyiségében (Belváros, Str. Vaile Alexandri 12.) tartandó

### XVII. rendes évi közgyűlésére

#### Napirend:

1. Jegyzőkönyv és két részvényes kijelölése a jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletéről és a mérleg elterjesztése. A felügyelőbizottság jelentése. Indítvány és határozathozatal az eredményre vonatkozólag. Az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak a felmentmény megadása.
3. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság megválasztása az alapszabályok 21. és 22., illetve 28. paragrafusai szerint.
4. A felügyelőbizottság 1928. évre járó tiszte etdíjának megállapítása.
5. Esetleges indítványok.

Minden öt részvény birtokosa a közgyűlésen egy szavazatra jogosult. Ötnél kevesebb részvény birtokosa a közgyűlésen szavazattal nem bír. Oly részvényesek, akik szavazati jogukat gyakorolni óhajtnak, kötelesek részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt legalább 3 nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál vagy a Leszámitolóbank R.-T.-nál Timişoara letenni.

Timişoara, 1928 április 18.

(1033)

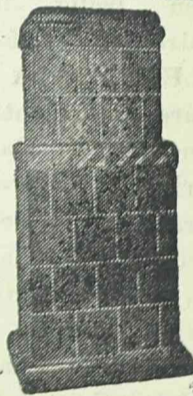
A Lánegyár r.-t. igazgatósága.

## Irodalom

Kit tart Gorkij a legkiválóbb orosz írónak? A kérdésre a Nyugat hoz intézett levelében felel Gorkij, magyar olvasóközönség figyelmébe ajánlva Szergej Szergejev-Censzk akinek hatalmas művét a „Színvázás-t Gogoly, Tolsztoj, és Doszjevskij művei mellé állítja. Szergejev-Censzkij Oroszországban él, de lenforradalmárnak tekintik. Regények közlését április 16-ki számban ködi meg a Nyugat. A »Színvázás« amelyet Gellért Hugó fordít oroszba most adják ki egyébként angol nyven is Amerikában. Gorkij levele Censzkij regényének első fejeze mellett a Nyugat új számának más nagy érdekességi közleménye Fü Milán színműve, a »Catullus«; ritk esett még darabról előadását megelőzően anyai szó, mint a Catullus Feszty Árpádné novellisztikus formában írt emlékezése, Elek Art utirajza. Ignotus Kristóffy-eik versek, irodalmi, színházi és képzőművészeti közlemények található még gazdag számban, amely műmellékten adja a Nyugat Ady-plakettjén reprodukcióját; Beck Ö. Fülöp műmost kerül sokszorosításra, s a Nyugat minden előfizetője ajándékba kapja a pompás bronzérmét, amelynek belti ára 900 lei lesz. A Nyugat előfizetési ára negyedévre 300 lei, egy szám 60 lei. Főbizományos: Pall könyvterjesztővállalat, Cluj, Str. I. Ratiu A.

### Házhelyeket

legolcsóbban vehet Ujkissodán, a vilamos megállótól 10 percrenyire fekvő telepen, □-ölenként 100 lei, 155 □-öl 15-500 lei, mely összeget 12 havi részletben kamatmentesen törlesztheti, tehát egyhavi részlet csak 1000 lei Sieszen, míg a készlet tart! Érdeklődjön TERNYANCSÉV Tivadarmál, IV, Horvath Boldizsár-utca 3. 678



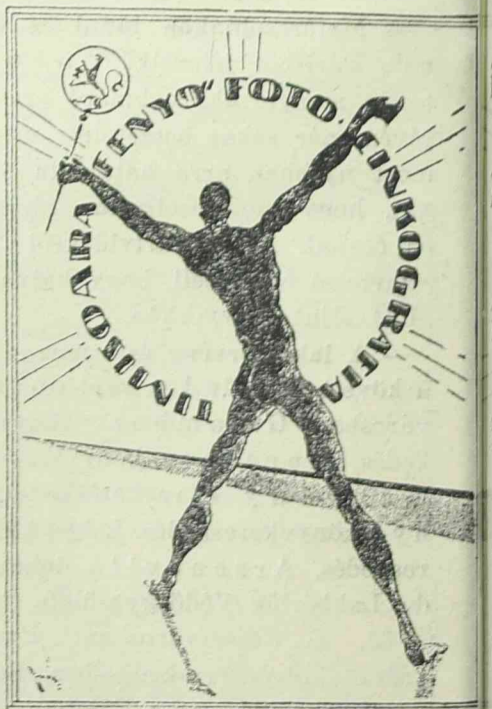
### Saját gyártmányú

cserékályháimat és minden e szakmába vágó munkát legszolidabb árban ajánlom.

Garantált pontos munkát végzek.

### TURI GYÖRGY kályhás

11, Calea Dorobanţilor (Rékási-ut) 26.



MŰVÉSZI KLISÉK LEGOLKIVITELŰ KLISÉK CSŐBBÁ

FENYŐ

FOTOCINKOGRAFIA TIMISOARA

## Pró hirdetések

Előfizetőink abban a kedvezményrészesülnek, hogy az utolsó előtési nyugta felmutatása ellenében vonkint egyszer díjmentesen közölhetnek egy tíz szög terjedő apróhirdetést.

### Alkalmazás

Érdemre keresek hosszú bizonyítványokkal perfect szobaleányt. — Jelentkezni: Erőd utca 12/II. (1007)

Össze bizonyítványokkal mindenest keresek, ki a lőzshöz is ért. Cim bent a kiadóban. (1006)

Órárszűz, ki jól ondolál, jó fizetéssel felvétetik. Frizerie Todorov, Str. Alba Iulia 4. Színház mellett. (1037)

### Lakás

Előnébjeáratu csinosan butorozott szobát az Erzsébetvárosban keresek. Cimeket kérek a kiadóba.

Erzsébetvárosban, Mária mellett egy csinosan butorozott szoba, esetleg uriszoba, fürdőszoba használatra teljes ellátással házaspárnak vagy magányos urnak május elsejére kiadó. Cim megiudható bent a kiadóban. (1016)

Május 1-ére egy két szobás lakás gyermektelen házaspárnak kiadó. Erzsébetváros, Rezső utca 13. vagy telefon 22 13. (1038)

Egy nagy szoba-konyha Erzsébetváros forgalmas helyén gyermektelen házaspárnak átadó. Ugyanott használt női- és férfiruhák olcsón eladók. Cim a kiadóban. (1049)

### Adás-vétel

Önémet hálószoba, komplett, feltétlenül tiszta és jókarban levő, jutányos áron eladó. Cim a kiadóban.

Antik hálószoba, értékes festmények, könyvek, vitrintárgyak, szőnyegek eladók. Cim a kiadóban. (1014)

Helyszűke miatt eladó szívónyomókut 27 méter csövel, 2 m víz-tartány, 240 □-öl bekerített gyümölcsfákkal beültetett házhely, 8 méter üvegfal, ablakok és gerendák. Érdelődni Zápolya-utca 6, földszint 31. (525)

Kis családi ház jutányosan eladó. III. ker. Szőlő-sor 4/a. (1022)

Üzleti berendezés, részletfizetésre is, egészen vagy darabonként olcsón eladó. Skudier-tér 1. Házmes-ternél. (1039)

Házhelyek havi 400 leies részletfizetésre kaphatók. Erzsébetváros, Josika-utca 4, jobbra. Délután 2-3 óra között. (288)

Három modern lakásból álló ház kerttel és gazdasági épületekkel eladó. Cim a kiadóban. (989)

Asztalok, székek és egy spanyolfal fából olcsón eladó. Józsefváros, Pályaudvar-ut 8. sz. Kávémérésben. (1048)

Egy jókarban levő 10 kötetes Tolnai világtörténelmi könyv olcsón eladó. Cim: Zöldpázsit-utca 23. (1044)

Magnoliavivág frissen vágva, Niemetz csödtömegében. Kertbejárat Király-utca sarkán, 3-as villamos végállomásánál. (1046)

### Különféle

Legkomplikáltabb órajavitást garancia mellett vállalom. Készítek toronyórákat saját műhelyemben. Levelezőlap hívásra házhöz is jövök. Bóling órás, Kisdózsa-u. 1. (1023)

Ujjonnan nyílt hentes és mészárszékben mindenféle hus és friss felvágottak mindenkor kaphatók. Nászek-u. 10. (1045)

## Hercegnő és cigány szerelme

61

Egyébként folytatták rendes napi teendőjüket. Ward Tilburn is beletanult a gazdálkodásba és nagy segítségére volt Berkenyey Elemér grófnak. Ward Tilburn évei dacára még erős, egészséges volt és a szabadban való sok tartózkodás még csak inkább fokozta szívósságát. Beletanult a gazdálkodásba, sőt megtanult — bár törve — magyarul is. Sokat beszélt a csikósokkal és pásztorokkal, mert azok emlékeztették az amerikai cowboyokra.

Régi végrendeletét, amelyet annak idején készített, amikor leánya elhagyta Chimay herceget és amelyben leányát mindenéből kitagadta, most már nem változtatta meg, mint azt a Klárával való kibékülés után szándéka volt. Hiszen vagyonáról úgy intézkedett, hogy az különböző kulturális és emberbaráti célokra maradjon. Csak annyi változtatást eszközölt a végrendeleten, hogy egy pótiratban magyarországi intézményeknek is hagyott tekintélyes számú dollárt.

Egy nap azután úgy járt, mint a villámsújtotta tölgy: egyszerre vége lett. Szívszélhűdés ölte meg.

Kívánságát teljesítették: a mauzóleumban helyezték örök nyugalomra, ott a magyar pusztán, ahol a leánya is örök álmait alussza.

Már csak két gyászoló járt ezentul a mauzóleumba, de két év múlva ezek száma is egyre fogyatkozott le. Öt- vagy Berkenyey grófnő, akit a sok bánat öreg korában teljesen megtört, szintén örökre hunyta le a szemét. Most már nem kellett neki többet naponta a mauzóleumba járni, mert annak örökös lakója lett.

Berkenyey Elemér gróf, aki az utóbbi évek alatt teljesen megöszült, egyedüli látogatója volt immár a mauzóleumnak.

Sem nyáron, sem télen nem mozdult el többé a pusztáról. Még a közeli Szegedre sem rándult be soha. Minden idejét kint töltötte a pusztán. Barátai még levélben sem kapták tőle többé hirt.

Annál nagyobb volt a esodálkozása Hunyadi Mátyás grófnak, amikor egy napon levelet kapott Budapestre Berkenyey Elemértől. Megdöbben azonban, amikor a levelet felbontotta és annak tartalmát elolvasta. A levél így szólt:

Kedves barátom!

Mire ezt a levelet megkapod, én már nem leszek az élők sorában. Nem bírom tovább az életet egyedül és azért oda megyek, ahol azok várnak rám, akik nekem kedvesek voltak. Ott viszontlátom a feleségemet, akit a halál esküvőnk napján ragadt el tőlem. Végrendeletem, amely közjegyzőnél van letéve, úgy intézkedik, hogy minden vagyonom és a birtokom kulturális célokra maradjon. Birtokom szolgáljon a szegedi egyetemnek alapítványul. Az egyetem kötelessége azonban, hogy a mauzóleumot mindenkoron fentartsa. Végrendeletem végrehajtójául különben téged jelöltem ki. Kérlek, szíveskedj kiutazni a pusztára és eltemettetésemről gondoskodni. A mauzóleumban találsz rám. Isten veled!

Berkenyey Elemér gróf.

Hunyadi gróf azonnal autóra ült és meg sem állott, amíg a pusztára érkezett. A kastély személyzetétől kérdezte, hogy hol van Berkenyey gróf. Azok azt válaszolták, hogy nem látták két nap óta. Hunyadi gróf ebből megtudta, hogy Berkenyey valóban megtette azt, amit levelében jelzett: öngyilkosságot követett el. Ott látták meg a mauzóleumban karosszékben hátradőlve. Mintha élt volna. Megállapították, hogy méreggel vett véget életének.

Hulláját a Klára melletti üres fülkében helyezték el.

XXIII.

A Charité-kórház egyik kórtermének fehér betegágyán mozdulatlanul, lezárt szemekkel ott feküdt Rigó Jancsi. Amikor a Cirque d'Hiver előtt elgázolta az autó, amelyben Chimay Klára hercegnő és Berkenyey Elemér gróf ültek, súlyos sebesülésekkel és belső sérülésekkel vitték oda a mentők.

Ugy látszott, hogy elvesztett eszméletét már nem nyeri vissza és néhány óra múlva meghal. A kórházban azonban megvizsgálták és a tanár, aki a vizsgálatot végezte, maga is kijelentette:

— Isten csodája lesz, ha életben tudjuk tartani. Megkíséreljük az operációt.

A műtétet végre is hajtották rajta és utána a beteg állapota láthatóan javult.

Az operáció után napok teltek el, de Rigó Jancsi még mindig önkívületi állapotban feküdt a kórházi ágyon.

Ezalatt Berkenyey gróf elintézte, hogy a rendőrség beszüntesse Rigó Jancsi ellen a lopás miatt a nyomozást. Az az előkelő párisi ur, a kinek a zsebéből a cigányprimás a pénztárcát kilopta, készséggel egyezett bele abba, hogy a feljelentést visszavonja. Klára amugy sem volt és különben rá emlékezett arra az időre, amikor még Rigó Jancsi muzsikáját hallgatta és ezért való hálából sem kívánta a megbüntetését.

Berkenyey Elemér gróf befolyásos párisi barátai segítségével elintézte azt is, hogy az esetről a lapok ne írjanak. Ez már nehezebben ment, mert volt néhány bulvárlap, amely mindig éhes a szenzációra és amely fel akarta fujni az esetet. Az volt a szándékuk, hogy Rigó Jancsi lopásával kapcsolatosan felrisszítik újra Klára egykori szökésének történetét is. Szerenese, hogy e tekintetben segítségére volt Berkenyey grófnak Laroche is, az elhunyt Chimay herceg ügyvédje, aki elhalt urára való tekintettel nem sajnált anyagi áldozatot sem, hogy a botrány elkerülhető legyen, ami teljes mértékben sikerült is.

Berkenyey Elemér gróf még elintézte Rigó Jancsi kórházi ápolásának ügyét is. A szükséges költségeket letétbe helyezte, továbbá hagyott pénzt hátra, hogy Rigó a kórházból ne kerüljön ki egyetlen fillér nélkül, végül intézkedett, hogy amennyiben a cigányprimás Amerikába utazik, ott számára egy bizonyos összeg álljon rendelkezésére.

(Folyt. köv.)

# Társas- kirándulás

## 1 hétre O'aszországba

Indulás 1-28 május 12-én

Budapestről Abbáziába, Lovranába, Velencébe, Lidóra, Trieszten át vissza Pestre.

A program a következő:

- Máj. 12.** Indulás Budapestről (Déli vasut) 19 órakor.
- Máj. 13.** Reggeli az étkezőkocsiban. Érkezés Abbáziába 11 órakor. Elhelyezkedés a szállóban. Ebéd. D. u. a fürdőhely megtekintése. Vacsora. Szállás.
- Máj. 14.** Reggeli, ebéd, vacsora. Napközben a fürdőhelystrandja igénybe vehető. Szállás.
- Máj. 15.** Reggeli, ebéd, vacsora. Kirándulás autóval Lovranába. Szállás.
- Máj. 16.** Reggeli. Indulás Abbáziából 5:45-kor. Ebéd az étkezőkocsiban. Érkezés Velencébe 14:30-kor. Elhelyezkedés a szállodában. Velence megtekintése. Vacsora. Szállás.
- Máj. 17.** Reggeli. Múzeumok megtekintése. Ebéd. Kirándulás Lidóra. Vacsora. Szállás.
- Máj. 18.** Reggeli. Velence nevezetességeinek megtekintése. Ebéd. Indulás Velencéből 14:48-kor, érkezés Triesztbe 18:20-kor. Indulás Triesztből 19:30-kor. Vacsora az étkezőkocsiban.
- Máj. 19.** Reggeli az étkezőkocsiban. Érkezés Budapestre 11:40-kor.

### Részvételi díj:

Budapestről való indulással 220 pengő

### Rendezi:

az Európa Magyar-Hollandi Utazási

V á l l a l a t

Jelentkezés a Déli Hirlap kiadóhivatalában.

A jelentkezés alkalmával a részvételi díj fele a Magyar Hollandi Bank R.-T. Budapest, Üllői-ut 4. sz. a. átutalandó.



# Déli Hírlap

1928 APRILIS 21

## LEGUJABB

IV. ÉVF. 98. SZÁM

### Kiásták sirjából

#### Rottariu Vazul tizennyolc éves fiatalembert, akit állítólag megmérgezték

Temesvár, április 20.

Mehalának és Rónácnak ma más ténnyel, mint az, vajjon a tizennyolc éves Rottariu Vazul természetes halállal mult-e ki, vagy pedig csakugyan igaza lenne annak a névtelen feljelentésnek, amely bűnös kezek munkáját sejteti a fiatalember hirtelen halála mögött. Tegnap délután ment végbe a mehalai román temetőben Rottariu Vazul holttestének exshumulálása, amely körülmény felbolygatta a városrészt. A temető egyik fájának idősebb férfitámaszkodik Rottariu Maxim, mezőgazdasági vezérfelügyelő, a meghalt fiu nagybátyja, mellette a másik nagybácsi, Rottariu Maxa mehalai gazda. A vezérfelügyelő fátyolozott hangon beszél:

— Mi többet nem tudunk, csak azt, hogy Vazul életerős, vidám fiu volt és ez év januárjában kezdett betegeskedni. Napról-napra jobban összeesett.

Pedig ő volt a Mocioni-Rottariu család utolsó férfitagja. És most az ő kumulálásával kettőtört a nagy családi tölgy. Kétszáz év előtt telepedett le Temesvár környékén a Rottarok ama ága, amely a Mocioni név helyett a Rottar, később Rottariu nevet vette fel. A szerencsétlen fiu apja Amerikában, St. Louisban él, míg az anyja azóta két emberrel is volt vadházasságban, akik hirtelen kimultak. Nem tudunk semmit.

Autó zaja szakítja félbe a mondókát. Megérkezik Seciureanu Romulusz vezetőügyész, Jonascu Miklós vizsgálóbíró, Nedici László ügyészégi titkár, Craciun György vizsgálóbírói jegyző, Alexi Virgil rendőrkormányzó és Wachsmann Alvin dr. törvényszéki orvos.

Néhány lépés és ott állanak a nyitott sír szájánál. Nem messze asztalka, mellette széles száju üvegek, amelyekben a boncolás során ki-veendő belső részeket küldik Bukarestbe vegyvizsgálás végett. Távolabb a sír mellett asztal áll, amelyen végbemegy a boncolás.

Seciureanu vezetőügyész kiadja az utasítást a koporsó kiemele-ére. A sír körül férfiak, asszonyok, gyermekek nagy tömege. Lehetnek vagy ezren, akik újból siratni, újból temetni jöttek Rottariu Pubit. A vezetőügyész utasítására a hullát a boncolóhelyre helyezik és Necker Miklós, a temesvári közpórház érdemes öregboncmestere már huzza a gummi-keztyűjét a boncolásban való segítséghez. Rottariu Vazul holtteste egészen hamvaszürke, majdnem fekete. Összeszekesült kezében göresösen szorongatja azt a hatvan lei papírpénzt, amelyet valamelyik asszony tett oda, hogy legyen mivel megfizetni a tulvilági Charon sajkást. Wachsmann Alvin dr. törvényszéki orvos ekkor Seciureanu vezetőügyészhez és Jonascu vizsgálóbíróhoz fordul és

elhangzik az első súlyos szó, amely igazolni látszik, hogy a nagymultú Rottariu-család utolsó sarja bűnös uton mult ki az élők sorából.

— Már most majdnem teljes határozottsággal lehet állítani a hulla fekete színe alapján, hogy a szerencsétlen fiu nem természetes halállal halt meg — mondja a törvényszéki orvos. A holttest fekete színe arra enged kö-

vetkeztenni, hogy a vegyelemzés útján megállapítható lassan ölé méreg okszidálta a testet, mert egy háromhetes hulla bőre fehéres sárga, esetleg oszlásnak is indul, de fekete nem lehet.

Elhangzott már az első szörnyű vád. Kezdetét vette azután a boncolás. A májat, szívet, gyomrot, beleket külön-külön üvegedénybe helyezik, lepecsételik, bádognakazettába zárják és Bukarestbe küldik a vegyvizsgáló állomáshoz megállapítani, van-e méreg a hullában, vagy sem. A többi már gépiesen megy.

Újból felöltöztetik szmokingjába Rottariu Pubit, kezébe teszik a hatvan leit, beemelik a holttestet a koporsóba, rázárják a fedelet és másodsor temetik el a fiut.

A hatósági közegek aláírják a szomorú aktusról szóló jegyzőkönyvet. A tömeg oszladozni kezd. A temetőből kifelé menet tárgyalják a lehetőségeket.

— Még a sírban sem hagyják nyugodni a Pubit — mondja egymásnak két fiatal leány.

Az eddigi boncolási adatok alapján a vezetőügyész ma újból kihallgatja a meggyanusított anyát és a vele közös háztartásban élő fiatalembert.

### Törzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3:25 Párisban 15:85

Temesvári magánárfolyamok 1928 április 20-án reggel:

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai.)

Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénzben, a második áruban a harmadik bankjegyet középkurzuson.

Angol font: 787-787 50-788, dollár: 160'90-161 00-161'—, dinár: 2'84' külföldi, 2'80 belföldi, 2'80 effect, hollandi forint: 65'00 65'10-65'10, francia frank: 6'35-6'36-6'40, olasz lira: 8'55-8'56-8 60, cseh korona: 4'78'5 4'79-4'68, német márka: 38 55-38'55-38'60, osztrák schilling: 22'65-22'70-22'80, magyar pengő: 28'17-28'20-28'30, svájci frank: 31'05-31'08-31'10.

Terményárak:

(Dengl és Kleinmann gabonabizományi cég árai.)

Buza 920, rozs 800, takarmányárpa 750, sörárpa 800, tengeri 670, tengeri május és juniusra 710, zab 640, bab 1100, burgonya 300, korpa 506, lóhere 60 lei. Irányzat: szilárd.

### A birói kar teljes ülése dönt a kilakoltatások ügyében

Temesvár, április 20.

Közel két hete már, hogy az új lakbérleti törvény szentesített szövege a hivatalos lapban megjelent, de azért különösen a kilakoltatásokra vonatkozó kérdésben még a legnagyobb bizonytalanság uralkodik. Jelenleg április huszonharmadikáig még birói szünet van és a birói forumok döntést még nem hoztak, viszont a kilakoltatásokat már május elsejére rendelték el. Ebben a bonyolult kérdésben kíván világosságot teremteni a Bánáti Lakóvédő Egyesület vezetősége. A vezetőség ugyanis terjedelmes memorandumot készített, amelyben rámutat a kilakoltatási kérdésre is. A memorandumot szombaton délelőtt nyújtják át Marta Sándor dr. táblai főelnöknek, valamint a többi temesvári bírónak. Kéri a lakók a táblai főelnököt, hogy az uralkodó jogbizonytalanságot vigye a temesvári ítélőtábla teljes ülése elé és előzetesen, mielőtt még a háziurak a kilakoltatási határozatok alapján a kilakoltatás fogantatását kérik, döntsön a teljes ülés, hogy a lakbérleti törvénynek szóban forgó szakasza miképpen értelmezendő. A teljes ülés döntése feleslegessé tenné a háztulajdonosok, mint esetleg a lakók részéről a további birói eljárásokat és tisztázná az egész kérdést. Valószínű, hogy Marta Sándor dr. táblai főelnök helyt is ad a lakóvédők egyesületének ezen kérelmének és a temesvári birói kar összehívása lesz hivatalos világosságot deríteni ebben a ma még bizonytalan és sok nyugtalanságra okot adó kérdésben.

MAGYARORSZÁGI GYERMEKEKET NEM ENGEDNEK ROMÁNIA-BA. Budapestről jelentik: Valkó Lajos külügyminiszter a képviselőházban szóvá tette a román kormányt az intézkedését, hogy magyarországi gyermekeket nem engednek be Romániába. A magyar kormány — mondotta Valkó — ebben az ügyben közbenjárt Temesvárott, azonban eddig ennek még nem volt eredménye. Remény van azonban, hogy mégis sikerülni fog a román kormányt rábírnai rendeletének visszavonására.

# Nézzete meg

# N I T E S C U

képkiallitását

## a Tiszti Kaszinóban

Felelős kiadó: VARNAY ELEMÉR dr.

Nyomatott a »HELICON« Bánáti Nyomda Részvénytársaságnál Timisoara,